

DOLENJSKI

Glasiło Socialistične zveze delovnega ljuštva okraja Novo mesto

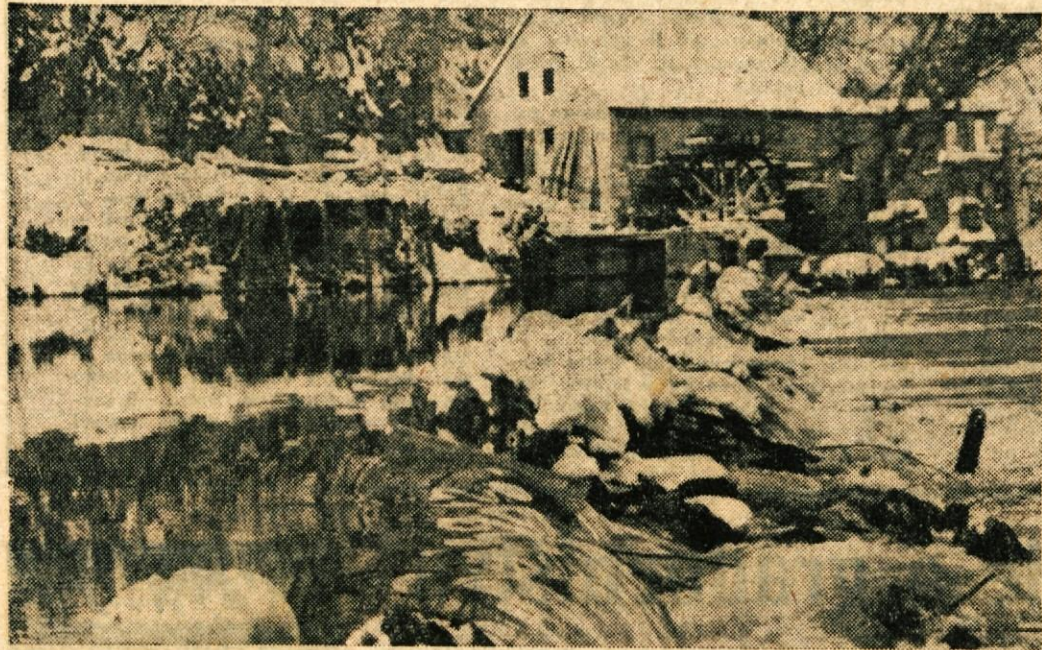
LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsako sredo — Posamezna številka 10 din — LETNA NAROČNINA 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oziroma 3 amer. dolarje — TEK. RAČUN pri Komunalni banki v Novem mestu št. 60-KB-16-Z-24

Štev. 3 (409)

LETO IX.

NOVO MESTO, 22. JANUARJA 1958

UREJUJE uredniški odbor — Odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30 — Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih rokopisov ne vračamo — TISKA Casopisno podjetje »Slovenski poročevalec« v Ljubljani

Vendar smo ga pričakali! Kakšen pa bi tudi bil januar brez belega gosta! Zdaj bodo prišli na račun vsi tisti, ki so že od decembra pripravljali smuči in sanke, kajti kot vse izgleda, jih zima ne misli pustiti na cedilu...

ZA TELEVIZOR GRE...

Mladina pred volitvami

V soboto so se na okrajnem komiteju mladine sestali predstavniki mladinskih organizacij, občinskih in okrajnih forumov, da bi se pogovorili o javnem mladinskem tekmovanju, ki ga bo Radio Ljubljana posnel na trak za reportažo v eni izmed prihodnjih mladinskih oddaj.

Tekmovalne ekipe iz vsega okraja se bodo zbrale v Novem mestu 9. februarja ob 10. uri

dopolne v kinu »Krk«. Svoje tekmovalce lahko pošljejo vse mladinske organizacije in Zveze študentov. Ekipo sestavljajo trije člani, komisiji pa bo na voljo štiri vprašanja iz področja političnega, družbenega, kulturno-umetniškega tehničnega in športnega dogajanja odgovarjal eden od njih. Za

premislek bo imela ekipa tri minute časa.

Zmagovalec na okrajnem tekmovanju bo potem nastopil v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču pred mikrofoni in televizijskimi kamerami v borbi s predstavniki ostalih okrajev. Prva nagrada bo televizijski sprejemnik, tri prvoplasirane ekipe pa bodo tekmovalce še za izredno nagrado: 90 minut glasbenega programa plesnega orkestra RTL! Ekipo, ki bo v tekmovanju zasedla prvo mesto, bo obiskal v njenem kraju popolni orkester Radio-televizije iz Ljubljane pod vodstvom Bojana Adamiča in jim eno uro in pol igral, pa naj bo to v še tako oddaljeni vasi.

Zaključno tekmovanje bo 22. februarja in se bo tako tudi mladina v razdobju pred volitvami pridružila vsesplošnemu razgibanemu razpoloženju. Tako bo življenje mladine po živilo poleg aktivnega sodelovanja na zborih volivcev in konkretnih političnih pripravah na volitve tudi to tekmovalno in javno mladinsko oddajo, ki jo za mlade volivce prireja Radio-televizija Ljubljana, Centralni komitej LMS in uredništvo Mladine.

Za tekmovalno vlada med mladino veliko zanimanje. V Ljubljani se je prijavilo že več kot 40 ekip in bodo morali okrajno izbirno tekmovanje za-

to imeti večkrat. V Trzinu pa so morali pri poskusni oddaji zaradi izrednega navala občinstva oddajo prekiniti.

Tudi v Novem mestu pričakujemo veliko število prijav, ker vprašanja niso težka in bodo od posebne psihološke skupine prirejena tako, da ne bo recimo ekipa mladih zadržkov dobila tako zahtevno vprašanje kot ekipa študentov. Za pripravo tekmovanja bosta odgovorni programska in tehnična komisija, ki ju bo imenoval okrajni komitej.

Direkten prenos zaključnega tekmovanja bo v soboto 22. februarja zvečer z Gospodarskega razstavišča v Ljubljani.

»Gospodarstvo v novomeški občini se naglo razvija, številne probleme pa morajo reševati komunisti enotno in s širšega, jugoslovanskega stališča.« Je dejala na konferenci tovariška Vida Tomšič, ki je zlasti pozdravila nagel skok v napredu mesta.

Volitve delegatov

Do 23. januarja bodo v glavnem zaključeni v našem okraju prvi zbori volivcev. V nekaterih občinah so zbere zaključili že prej. Zadnji bosta kot kaže občini Sentjerne in Novo mesto, ki sta pričeli pozneje kot ostale občine. Na teh zborih volivcev so predvsem volili delegate za okrajne kandidacijske konference, na katerih bodo izbrali predloge za kandidate za volitve poslancev v Ljudske skupščine.

Zbori volivcev so bili na splošno prav dobri. To toliko bolj, ker so volivci mimo volitev delegatov volili tudi krajev-

ne odbore in razpravljali o komunalnih in gospodarskih vprašanjih kraja in občine. V črnoljski občini so na teh zborih volitvi tudi postavili vprašanja, na katera žele pojasniti ali odgovor. Te jim bodo dali predstavniki ljudskih odborov in političnih organizacij na prihodnjih zborih volivcev, ki bodo v prvi polovici februarja.

Do teh zborov volivcev bodo občine nemara pripravile tudi predloge perspektivnega gospodarskega razvoja občine, družbeni plan in proračun, tako da bodo volivci hkrati ko bodo potrjevali kandidate za predstojatelje volivcev seznanjeni tudi z bodočimi nalogami in problemi komunne. Razumljivo je, da bodo lahko dajali tudi predloge in stavljali pripombe.

Precej je bilo na zborih volivcev vprašanj o bodočih kandidatih. Volivci žele take kandidate, ki bodo pravilno zastopali koristi naše skupnosti in najvišjih družbenih organov in hkrati imeli stalno povezavo z volivci. Tak stik z volivci v doseganju mandatov dobi v nekaterih volilnih enotah ni bil dober, ali ga skoraj ni bilo. Računamo, da bo zato razprava o kandidatih na prihodnjih zborih volivcev, živahna. Umesten je

predlog, naj bi občinski ljudski odbori — in tudi okrajni — v dnevne rede svojih sej vnašali kdaj pa kdaj tudi poročila ljudskega poslanca o njegovem delu.

(Nadaljevanje na 3. strani)

POZNATE DOLENJSKE TOPLICE?

Ze od nekdanj slovilo Dolenjske Toplice kot eno naših najboljših termalnih kopališč. Oddih sredi prelepih gozdov, krasne okolice in v prijetno urejenem zdravilišču ter kopališču je užitek, ki ga je vredno okusiti. Eden izmed naših naročnikov bo prebil letos v Dolenjskih Toplicah 10 dni — brezplačen komplet penzion je darilo tega znanega zdraviliškega kolektiva za naše veliko novolatno nagradno žrebanje!

Obrat Hidromontaže v Novem mestu

Mariborsko podjetje Hidromontaža bo po dogovoru med podjetjem in občinskim ljudskim odborom Novo mesto postavilo svoj obrat v Novem mestu. Obrat bo stal v Bršljini v bližini tekstilne tovarne. Ker bodo stavbo za obrat zgradili iz sestavnih delov, ki so jih v Mariboru že pričeli izdelovati, predvidevajo, da bo stavba dogotov-

ljena v treh mesecih. Tovarna bo dala tudi potrebne stroje in vodilni strokovni kader, delavci pa bodo iz našega okraja.

Nov občinski komitej

Na občinski konferenci ZKS Novo mesto so delegati med drugim izvolili nov, 27 članski okrajni komitej ZKS. Prejšnji je štel 19 članov, z ozirom na povečane naloge pa je novi številčno ojačan. Hkrati so na konferenci izvolili tudi 88 delegatov za okrajno konferenco in dva delegata za VII. Kongres. Na tem najvišjem forumu ZKJ bosta komuniste novomeške občine zastopala tovariška Mara Rupena-Osolnik iz Beograda in tovariš Franc Beg s Trške gore. Za sekretarja občinskega komiteja ZKS je bil izvoljen tovariš Jože Ravbar-Još.

Onkološki inštitut v Novem mestu

V sredo 22. januarja prične poslovanje onkološki dispanzer, to je zavod za raziskovanje in preprečevanje rakastih bolezni. Dispanzer posluje pri kirurškem oddelku novomeške bolnišnice. Od začetka bo posloval vsako sredo, pozneje pa po potrebi. Zdravstvene storitve v dispanzerju so brezplačne.

Notranjepolitični tedenski pregled

Pravilno nagrajevanje

Letos naj bi se osebna potrošnja povečala na prebivalca nekaj več kot 6%. Porast osebne potrošnje pa je v najtesnejši povezavi s povečanjem proizvodnje oziroma z večjo produktivnostjo dela. Produktivnost pa je odvisna tudi od primerne nagajevanja.

Osebna potrošnja je ena osnovnih gospodarskih nalog, toda njen dvig je bolj kot katerikoli leto povezan z gospodarskimi uspehi. Ne gre toliko za to, da bi določili mejo, do katerih se mora ali pa se lahko poveča zaslugek v gospodarstvu, pač pa za to, da se zaslugek poveča za toliko, kolikor večji bo gospodarski uspeh. Zato je še celo važno, kakšno plačilno politiko bodo uveljavljali posamezni kolektivi letos, ko bodo sami razdeljevali sredstva tudi za te namene. Gre predvsem za to, da bodo merila čim bolj objektivna, z drugo besedo, da bo plačilo dobilo zares tisti, ki bo ustvaril več, boljše in cenejše.

Znano je, da pri nas razdeljujemo sredstva, ki so namenjena za dohodke, s tarifnimi pravilniki ter pravilniki o normah in premijah. Čeprav so tarifni pravilniki že dokaj urejeni, skrivajo še mnogo slabosti, med katerimi so neupravičeno izenačevanje, premajhno upoštevanje kvalifikacij in podobno. Take napake ne spodbujajo k večjemu delu in zato bodo morali delavski sveti take tarifne pravilnike ponovno popraviti. Pri normah pa ugotavljamo, da je vedno manj dela opravljeneja na osnovi delovnega učinka. Ob koncu preteklega leta je bilo komaj 48% vseh delovnih ur obračunanih po učinku, če-

prav jih je bilo pred leti že nad 65%. Tudi struktura norm ni pravilna. V kolektivih imajo vpejanih 29% izkustvenih norm, 33% statističnih norm in le 38% tehničnih norm. Znano pa je, da so lahko edino tehnične norme objektivno merilo za nagrajevanje dela po učinku. Norme naj bi v letošnjem letu, prav tako kot lani, veliko prispevale k povečanju proizvodnje in proizvodnosti dela. Edino po tej poti bo možno povečevati tudi prejemke posameznih delavcev, kajti znano je, da razdelimo lahko le tisto, kar smo ustvarili.

Končno so tu še premije. Tudi s premijami bomo morali vsebolj spodbujati večjo proizvodnost in boljše kvaliteto. Tako, kot so norme priznanje za delo po učinku, po količini, bi morale biti premije priznanje za gospodarnost, za varčnost in boljše kvaliteto. O premijah zadnji čas proizvajalci mnogo razpravljajo, pa tudi brali smo precej o tem. Moramo pa ugotoviti, da smo vse preveč poudarjali višino premij, premalo pa vsebino premijskih pravilnikov. Premijske pravilnike smo sprejeli šele pred dobrim letom in zato ni nič čudnega, če se v marsikaterem skrivajo napake. Gre le za to, da bodo morali delavski sveti premijske pravilnike čimprej popraviti ne da bi čakali na občinske zbere proizvajalcev, ki po zadnjih predpisih lahko zahtevajo revizijo. V tem pogledu čakajo kolektive tri naloge. Predvsem bo treba pregledati premijske osnove, z drugo besedo, ugotoviti bo treba, kakaj premije podeljujejo. Marsikje imajo v pravilnikih premijske

osnove, ki niso na mestu in prav gotovo ne prispevajo k večji proizvodnosti. Mednje spadajo premije za ažurnost, za delovno disciplino, za dober odnos do inozemskih kupcev in vse podobne. Na dosedanjih izkušnjah bomo morali najti zdrave premijske osnove, s katerimi bomo dali priznanje tistim proizvajalcem, ki dobro gospodarijo, ki nekaj prihranijo in lahko to dokažejo tudi s knjigovodskimi podatki. Dalje, ugotoviti bo treba, kdo je pravih prav premijski upravičenec. Poznamo namreč dve skrajnosti: ponekod dode premije trije ali štiri vodilni uslužbenci, drugod pa kar vsi delavci po vrsti. Premijo naj bi v resnici dobil le tisti, ki s svojim delom lahko prispeva k boljšemu poslovanju podjetja, k večji proizvodnji in boljši kakovosti. In še ena naloga je pred kolektivni. Ugotoviti bomo morali višino premij. V povprečju smo dali lansko leto za premije 2,7% vseh sredstev, ki smo jih razdeljevali po tarifnih postavkah, normah in premijah. To vsekakor ni veliko. Toda, ponekod so bili ti odstotki zelo veliki in zato premije previsoke, drugod spet pa premajhni in premije tako nizke, da niso spodbujale proizvajalcev.

Tako so v nekem kolektivu podelili celo 6 dinarjev mesečne premije. Pomeni, da bi jih razdeljevali po tarifnih postavkah, normah in premijah. To vsekakor ni veliko. Toda, ponekod so bili ti odstotki zelo veliki in zato premije previsoke, drugod spet pa premajhni in premije tako nizke, da niso spodbujale proizvajalcev.

Ce bomo pravilno nagajevali, potem se ni bati, da ne bi ustvarili predvidenega povečanja proizvodnje, ni se bati, da ne bi povečali produktivnosti dela in tako ustvarili tudi vse pogoje za predviden porast osebne potrošnje.

Jezik za zobe, tovarišica!

Ne za deveto goro, tu med nami, na Dolenjskem, se je dogodilo, kar je v tem članku napisano.

V odročni hribovski vasi, kamor te po poldrugi uri privede blatna pot skozi gozd in njive, imajo šolo in učiteljico. Šola že dokaj let, učiteljica pa nikdar nobeno za dolgo. Vsaka težnja vzdržati v tamkajšnjih razmerah: sama mora celodnevno počevati pet oddelkov, voditi upraviteljske posle, rediti sestanke, skrbeti za redno delovanje šole, mlečne kuhinje in pripravljati otrokom malico, pripravljati se mora dnevno za poučevanje v 5 različnih oddelkih itd., itd. Pri vsem tem pa si mora še sama kuhati, saj redne prehrane v vasi ne dobi. Zabave nima nobene, pravzaprav pa je tudi ne pogreša, saj ji časa nikoli ne preostaja. V preskromni sobici v bližini šole gara vae ure, ki jih ne preživi v razredu od kupih zvezkov in metodniških pripravljenih za delo naslednjega dne. Razen tega se mora še pripravljati za svoj strokovni izpit. Kdor pozna to življenje, se pač ne čudi, da se učiteljice na tej šoli vsako leto menjavajo.

Tudi letos imajo tam gori novo učiteljico. Mlada je, polna volje, se je lotila težkega dela, saj so ji pri okraju obljubili lepo plačilo za njeno garstavo: priporočili jo bodo za sprejem na višjo pedagoško šolo. Toda mlado dekle je že obupano in težko bo vzdržalo do konca šolskega leta.

Nedavno sta jo obiskala okrajni šolski inšpektor in referent za šolstvo OBLO. Čeprav poteka šolsko delo v težavnih razmerah, sta vendar mogla

ugotoviti prav zadostno učenje uspeha. Po končani inšpekciji pa je učiteljica obema razložila, da ima poleg vseh objektivnih težav silne težkoče z delom šolskega odbora, zlasti njegovega predsednika in konkretno navedla več primerov. Da bi šliša še drugo plat zvona, sta nadzorujoča povabila v šolo predsednika šolskega odbora na razgovor, ki je bil nad vse zanimiv, pouden in koristen. Pokazal je sledeče:

Predsednik šolskega odbora nima niti najmanj razumevanja za garaško delo učiteljice. Njegova rezko izrečena zahteva, da je učiteljica za to tu, da bo delala po vseh organizacijah, priča o tem, da predsednik ne ve ali pa ne more vedeti, kaj je učiteljica osnovna dolžnost in koliko časa in truda je potrebno za izvršitev tega dela. Mimogrede povedano pa se učiteljica ostalega dela kljub preza-plosnosti ne brani, saj je pripravljena, da z mladino nastudira 1 dramsko delo in da jo uči narodnih plesov.

Predsednik šolskega odbora ne upošteva dejstva, da se mora učiteljica ravnati pri svojem delu po navodilih republi-

Razpust Ljudske skupščine LRS

Potem ko sta oba zbor na ločenih in skupnih sejah sprejela družbeni plan in proračun LRS ter več odlokov in zakonov, je predsednik Ljudske skupščine Slovenije tovariš Marinko na skupni seji obeh zborov 16. januarja razglasil odlok o razpustu Skupščine tretjega sklica.

Naš obisk

Joško sedi na beli postelji in resno gleda po sobi z velikimi rjavimi očmi, kako sestra Justina prinaša kosilo na mizo in se mu prijazno smehljaja.

»Boš papal, Joško?« Čeprav je Joško star že dve leti, nič ne odgovori, ampak samo gleda, gleda... Ko mu sestra pomaga pri kosilu, se po vsaki žlički vleže nazaj na blazino.

»Ne boš več, Joško?« Od-kimal je. Sestra gre k naslednji postelji. Tam jo debela Martinca že komaj pričakuje...

»Dober dan!« pozdravi vsakogar, ki stopi v sobo, korajžni Crnomalčan Mladen. Kar hitro se je na-

vadil na novo družbo, čeprav je šele včeraj prišel, in s Cirilom si tudi že kaj ponagajata.

»Pa veliko mesa, sestra!« moleduje Ciril, ki se je nedvoumno pogladil po trebuščku, ko sem ga vprašal, če ima rad meso. Najedel se ga je, da bi mu bilo kmalu slabo. Pa vseeno se mu stoji po domu. Nogo ima v opornici pa jo prestavlja po postelji in pravi, da je to njegov konjiček.

»Mama!... Mladen gleda nekam v prazno, ...a ja, saj ni mama!« se zave in se nasmehne. Operacije, ki ga čaka, se skoraj nič ne boji, ker mu je Ciril povedal, da bo dobil narokoz in ga ne bo nič bolelo.

Sestra Justina Podpadeec imajo vsi radi. Pravi jo ji kar teta. Pa ima tudi res za vsakega prijatelja besedo in topel pogled. Njena mehka roka je skoraj taka kot mamina. Čeprav je bil petek, ki po njenem ni dober dan, smo jo obiskali kar med malimi bolniki.

»Z veseljem delam na tem oddelku že poltretje leto. Dveletno šolo za otroške nevrološke sume končala v Ljubljani,« jo pripovedovala, sin otroke imam zelo rada. Včasih so tako ljubki, da mi je res težko, še posebno, če ne morejo povedati, kje jih boli.«

»Doma sem iz Trebnjega, pa se mi zdi, da sem kar preblizu doma. Rada bi šla kam dlje po svetu,« se je pošalila. »Saj v Novem mestu res nimaš kam iti...«

»... tisto je pa kri vzeli; kaj nisi videl nekaj rdečega tam not?« razpravlja Mladen in Ciril.

»Ciril je sploh cel junak,« ga pohvali sestra Justina, »ko so mu zadnjice spet vzeli vodo iz kolena, ni maral več narkoz. Zdi jo bo kmalu zdrav in bo šel spet domov na Krmelj.«

V bolnišnici je vsak samo toliko časa, kolikor je potrebno, ker so vse postelje zasedene. Nekaj jih imajo celo po drugih sobah. Za vse male bolnike je 10 postelje res premalo, saj spita tudi po dva na eni, še ne gre drugače. Ob enih bo Justino zamenjala Andreja.

skih in okrajnih organov in da zahteve šolskega odbora ali njegovega predsednika nikakor ne smejo biti v nasprotju s temi navodili.

Predsednik šolskega odbora je širil o učiteljici povsem izmišljeno trditve, da je bila na to šolo kazensko premeščena. Ali je s tem pripomogel učiteljici k utrditvi njenega ugleda med otroki in vaščani? Ali je mogla ta neresnična govorica, ko je prišla učiteljica na uho, vzpodbudno vplivati na njeno delo?

Predsednik šol. odbora je zahteval od učiteljice, da pripravi prireditev Novoletne jelke v večernih urah, da bi se potem prireditve nadaljevala kot silvestrovanje ene izmed krajevnih organizacij. Iz razumljivih razlogov je učiteljica odklonila večerno uro za otroško prireditev, zato je prišla v nemilost pri predsedniku šol. odbora. Ta pa je celo zagrozil nekemu vaščanu, da bo zletel iz organizacije ZB, če bo v šoli nastopil kot Dedek Mrz, kakor je bilo dogovorjeno. V resnici si tega ni upal in učiteljica je bila pri-siljena, da je prireditev speljala brez njega, čeprav je bila največja želja otrok prav to, da bi videli Dedka Mrza in pre-jeli darila iz njegovih rok.

Vaščani učiteljici marsikaj povedo. Tako je od njih izvedela, da se je žena predsednika šol. odbora zelo hudovala, ko je izvedela, da bo novoletna jelka proti volji njenega moža popolne in ne zvečer. »Naš ji bo že pokazal!« je govorila predsed-nikova žena. Gotovo s tem ni dvignila ugleda ne sebi ne svo-jemu možu ne učiteljici!

Najbolj pa osvetluje razme-re, v katerih mora živeti in dela-ti ta učiteljica sledeče:

Ko je ob inšpekciji pripove-dovala inšpektorju in šol. refe-rentu v navzočnosti predsedni-ka šol. odbora o govorjenju nje-gove žene, je ta ježno pogledal, divje udaril s pestjo po klopi, da se je stresla učiteljica in za-vpili: »Jezik za zobe, tovarišica!«

Menda ni potrebno ničesar več dalje navajati. Vsakdo si že iz navedenega lahko ustvari sliko težkega življenja in dela te mlade učiteljice.

Toda vsiljuje se vrsta drugih vprašanj. Čemu je šolski odbor in njegov predsednik? Ali zato, da vsestransko pomaga šoli pri prizadevanju, da doseže čim večje učne in vzgojne uspehe, ali zato, da z nemogočimi zahtevami in absolutizmom jemlje delavolajm veselje do dela? Kdo bo še v bodoče vzdržal pri-takih odnosih?

Ali je prav, da na tako težkem mestu dela 1. sama učna moč, pa čeprav je po drugi strani tudi res, da učni moči vse-povsod še primanjkuje?

Ali ne bi koristilo tudi vaščanom samim, če bi nekoliko razmišljali o vzrokih, ki že vsa leta obstoja te šole silijo učiteljice, da beže od njih? Ali ne bi bilo mogoče mnoge od teh vzrokov z dobro voljo odstrani-ti? Kdo ima večjo škodo ob stalnem menjavanju učiteljstva kot vaščani sami?

In končno, ali ni za delo šolskega odbora odgovoren tudi občinski ljudski odbor, ki ga je imenoval?

Vlak povozil kravo

Anton Milavec iz Klostra pri Gradcu v Beli krajini je 14. decembra gnil živino na napa-jališče na Lahinji. Prav ko je živina prišla do železniških postajnic v bližini gradaške posta-je, ki so bile spuščene, je pri-vozil od Metlike tovorni vlak. Ena od krav je obšla zapornice in skočila na tir. Vlak jo je podrl, jo rlinil 99 metrov daleč proti postaji in jo popolnoma razmrcavril. Lastnik trpi okoli 50.000 din škodo. Ob kravo je prišel predvsem zaradi nepre-vidnosti.

Kramljanje o gradbeništvu

Dostikrat kdo napiše repor-tažo samo zaradi honorarja, pri-jem pa nehoti z nepremišljeno besedo koga užali ali pa se pri ljudih, ki stvari bolje poznajo, osmeši.

O napakah v gradbenih stori-tvah je večkrat kaj napisanega. Od vsega pa je le nekaj kriti-ke upravičene, vse ostalo je nato-letovanje, ki izvira iz eno-stranskih laičnih gledišč. Zakaj ne bi enkrat opisali še druge strani medalje?

Projektant, ki v skopo od-mernem času ne obdela nar-črtov do potankosti, ni ničesar kriv! Nedožen je tudi poobla-ščeni zastopnik investitorja, ker ima premalo časa, da bi se ukvarjal z vsakdanjimi proble-mi na delovišču. Vse napake je zagrešil izvajalec, podjetje, toč-neje: Janez, Martin in Tone, ki so zidali!

Kako pa ti ljudje živijo — to še ni nihče povedal. Iz opisa ustvarjalnega vrveža, iz foto-grafije močnega zgradbe, ki smo jo zgradili iz članka o napakah, ki so jih napravili, tega ni moč razbrati.

Martin pride na delo nad dve uri daleč. Vsak dan, v vsakem vremenu, peš. Tema je še, ko gre od doma in mrači se, ko se vrača. Navejani bi se utrudili že na poti, Martin pa, ki ima že pet križev, ne reče nič; pre-da se tempu premetavanja, pre-našanja, nakladanja...

Gradbeništvo je nepriznana se-zonska dejavnost. Vodstva grad-benih podjetij se vsako leto po-polno bori z neresljivim pro-blemom: delovna sila. Spomadi še ni načrtov, niti investicij —

»... začutil sem, da me kamion več ne uboga. Potegnile me je na levo stran ceste, skoraj na njivo. Podzavestno sem zvil na desno, toda voz je bil kot ponorel. Spet je potegnil na levo in zdajci se je postavil povprek čez cesto,« je pripovedoval prometni komisi-jar Franc Bizjak, ki je v čet-tek vozil sladkor iz tovarne v Os-ljeku in Portorju. Na odseku ceste I. reda pri vasi Malo Mravšev se je njegovemu »OM Orionu« utrgalo pol vrtnice vreti za prikolico in po kratkem plesu po cesti se je prikolica z desetimi tonami prevrnila na travnik ob cesti.

Sreča v nesreči je bila, da se vrtnice niso skoraj nič poškodovale in je skoraj cerado pokukalo na travnik le kakti dve kili belih kri-stalčkov. Sladkor s prikolice so potem prelizili na drug kamion in glavna škoda je pravzaprav zaradi zamude pri dostavi. Mehaniki

»Gorjanec« pa bodo najbrž v bo-dede svoja vozila temeljiteje pre-gledali, saj bi nezgoda lahko ime-la mnogo hujše posledice.

Na podlagi člena 143 Zakona o delovnih razmerjih razpisuje upravni odbor trgovskega podjetja

ZELEZNINA — Novo mesto

delovno mesto

ŠEFA RAČUNOVODSTVA

POGOJI: srednješolska izobrazba z najmanj 5-letno prakso v samostojnem vodstvu računovodskih poslov v gospodarskih organizacijah.

Plača po tarifnem pravilniku podjetja ozir. po dogovoru. Nastop službe 1. februarja ali po dogovoru.

Prošnje z opisom dosežanj službovanja dostavite uprav. odboru podjetja najkasneje do 31. januarja 1958.

● V VSAKO HIŠO

● DOLENJSKI LIST!

Liberalci so 7. in 8. decembra 1918 priredili več shodov po Beli krajini: v Dragatušu, Crnomlju, Metliki in Semicu, na katerih je nastopal metliški rojak dr. Fuks iz Ljubljane. Čeprav je »Slovenski narod« o drugih shodih hitro in obširno poročal, je o turneji po Beli krajini šele 11. decembra 1918 objavil kratko notico, da so bili vsi shodi zelo dobro obiskani, toda »sploh se opaža, da so nekateri bolj boljševo navdahnjeni elementi v Beli krajini.«

V nedeljo 8. decembra ob 3 popoldne se je v veliki loži gostilne Bukovec v Semicu zbrala precejšnja množica. Ko je hotel nastopiti liberalni govornik dr. Fuks, ki so ga mnogi dobro poznali, mu zborovalci niso pustili do besede. Očitni so mu, da jih je med vojsko v 17. polku v Judenburgu nemško ogovarjal, jih ni hotel poznati in je bil še strožji kot nemški oficirji. Prerekanje se je brž spremenilo v splošno kričanje. Zato je dr. Fuks s polnimi ušesi ostrih očitkov in groženj čez kake pol ure zapustil shod. (A. Hoenigsmann.)

Kasneje so liberalci očitni klerikalci, »da se je nasilno motilo shod JDS (Jugoslovanske demokratske stranke) v Semicu dne 8. decembra ob strani pristave SLS (Slovenske ljudske stranke)«, (»Slov. narod«, 27. XII. 1918.) Klerikalne »Dolenjske novice« pa so 2. januarja 1919 točneje pisale, da je »boljševiški duh zašel tudi že v dolenjsko mirno ljudstvo« in da je »stakšen žalosten in vse obsodbe vreden slučaj« bil tudi v Semicu.

Socialistični »Ljudski glas« je šele 25. julija 1919 v dopisu iz Semic, ki ga je

Marsikatero težko samokol-tajo betona je treba dvigniti, zapeljati, obrniti. Stotisoči kosi opeke odgraje prste do krvi in apno razreže še tako utrjeno dlan. Nešteto prask, potrebnih in nepotrebnih udarcev, urezov, vbodiljav terja nevarnost, ki preži vsepovsod. In blato, ki se oklene čevljev, da zavira ko-rak, in dež, ki počasi, zopno pronica skozi obleko do kože. Vendar gradbenec ne toži, le včasih grobo zakolne ter klju-buje mrazu, vetru in vročini.

Martin in Tone in Janez vedo, da mora biti plošča zabetonirana. Zato se ropot mešalca, br-nenje dvigala, vpitje delavcev ne prekine po osmih urah. Pe-sem dela se razlega v noč in sence se nenehno premikajo še potem, ko gredo ljudje iz kina, z zabave...

Ta in oni pa prenekatero noč ne spi. Vsak centimeter na ob-jektu mora biti na svojem me-stu, materialov ne sme nikoli zmanjkati, ljudje morajo biti pravnomočno razporejeni, nihče se ne sme ponesrečiti, zaslužiti morajo pravično, po učinku... Nešteto nalog, majhnih in veli-kih!

Gradbeništvo je nepriznana se-zonska dejavnost. Vodstva grad-benih podjetij se vsako leto po-polno bori z neresljivim pro-blemom: delovna sila. Spomadi še ni načrtov, niti investicij —

18 TON SLADKORJA NA CESTI

»... začutil sem, da me kamion več ne uboga. Potegnile me je na levo stran ceste, skoraj na njivo. Podzavestno sem zvil na desno, toda voz je bil kot ponorel. Spet je potegnil na levo in zdajci se je postavil povprek čez cesto,« je pripovedoval prometni komisi-jar Franc Bizjak, ki je v čet-tek vozil sladkor iz tovarne v Os-ljeku in Portorju. Na odseku ceste I. reda pri vasi Malo Mravšev se je njegovemu »OM Orionu« utrgalo pol vrtnice vreti za prikolico in po kratkem plesu po cesti se je prikolica z desetimi tonami prevrnila na travnik ob cesti.

Sreča v nesreči je bila, da se vrtnice niso skoraj nič poškodovale in je skoraj cerado pokukalo na travnik le kakti dve kili belih kri-stalčkov. Sladkor s prikolice so potem prelizili na drug kamion in glavna škoda je pravzaprav zaradi zamude pri dostavi. Mehaniki

»Gorjanec« pa bodo najbrž v bo-dede svoja vozila temeljiteje pre-gledali, saj bi nezgoda lahko ime-la mnogo hujše posledice.

Na podlagi člena 143 Zakona o delovnih razmerjih razpisuje upravni odbor trgovskega podjetja

ZELEZNINA — Novo mesto

delovno mesto

ŠEFA RAČUNOVODSTVA

POGOJI: srednješolska izobrazba z najmanj 5-letno prakso v samostojnem vodstvu računovodskih poslov v gospodarskih organizacijah.

Plača po tarifnem pravilniku podjetja ozir. po dogovoru. Nastop službe 1. februarja ali po dogovoru.

Prošnje z opisom dosežanj službovanja dostavite uprav. odboru podjetja najkasneje do 31. januarja 1958.

● V VSAKO HIŠO

● DOLENJSKI LIST!

delavcev ne potrebujejo. Sele proti jeseni se sezona razmahne in preide v mrzlično naglico — sem delavce, kje so delavci? Takoj nato tipkajo odpovedi, ponujajo letni dopust, zimski dopust, polovično plačan in ne-plačan dopust. Delavci pa mesec ali dva kolnejo za pečko, ker jih narava ni obdarila z zim-skim spanjem. Spretnost si naj-dejo medtem zaposlitev v in-dustriji, kjer pod streho na top-lem stalno delajo in zaslužijo enako ali celo več.

Perpetuum mobile! Kakor v porog dobi planira-nja pa se celo dogodi, da in-vestitor prav tedaj, ko je grad-nja v najlepšem zagonu, nena-doma javi pardon! — prizna, da nima več denarja (strokov-neje: finance so izčrpane). Čez nekaj dni je delovišče spet prazno.

Končno je objekt predan in-vestitorju. Če se zapelješ po novi cesti in stopiš na parket, ne boš videl nikjer blata. In če se boš, dragi koristnik, vseliš tri dni za prvem, ne boš ničesar zamudil, kajti tudi on ni in ne bo doumel problemov, ki so bili. (P. S. Tovariš Ra, ki v članku »Iz luknje od oločbe in stano-vanja« ugotavlja, da so nekatera dela v bloku nemarno oprav-ljena, naj se uveri, da je besede zastavljena najmanj — ne-umestno!)

Da. Na povabilo Vladislava Goumlke se je prvi sekretar CK KP ZSSR Nikita Hruščev tri dni mudil na Poljskem in imel razgovore z vodilnimi člani poljske delavske združe-nne partije in vlade.

● Po enodnevnem neurad-nem obisku v Jugoslaviji je predsednik indonezijske repu-blike odpotoval s posebnim le-talom na kratkem obisku v Si-rijo. Pred odhodom je dr. Su-karno izrazil željo, da bi pri-jateljstvo med Jugoslavijo in Indonezijo ostalo večno. Zna-čino je, da je Jugoslavija edi-na evropska država, ki jo je predsednik indonezijske repu-blike ob tej priložnosti obis-kal.

● Med Francijo in Tunizijo je spet prišlo do napetosti, ko so po francoskih trditvah s tunizijskega ozemlja vrli v Alžirijo, napadli francoske vo-jake in odpeljali s seboj nekaj francoskih vojakov. Francozi so zahtevali zaustavliti in po-gajanja s Tunizijo o pomoči, Gallard pa je kot posebnega odposlanca poslal v Tunizijo nekoga generala, ki je stajal v Tuniziji še takrat, ko je bila ta francoski protektorat. Pred-sednik tunizijske vlade tega odposlanca ni hotel sprejeti.

● Francoska oblastva so grobo kršila mednarodno pravo, ko sta 18. t. m. dve fran-coski bojni ladji 45 milj od obale — torej v mednarodnih vodah — zalezli v jugoslovansko tovarno ladjo »Slove-nijo«, ki je med drugim tovo-rom prevažala nekaj streliva in orožja za neko maroško fir-mo v Casablanci. Francoski bojni ladji sta prileli »Slo-venijo«, da je pristala v alžir-skem pristanišču Oranu, kjer so francoska oblastva zaple-nila tovar streliva in orožja. Naša vlada je ostro protesti-rala pri francoski vladi zaradi te očitne kršitve svobodne plošbe po morju in mednarod-nega prava.

Na podlagi člena 143 Zakona o delovnih razmerjih razpisuje upravni odbor trgovskega podjetja

ZELEZNINA — Novo mesto

delovno mesto

ŠEFA RAČUNOVODSTVA

POGOJI: srednješolska izobrazba z najmanj 5-letno prakso v samostojnem vodstvu računovodskih poslov v gospodarskih organizacijah.

Plača po tarifnem pravilniku podjetja ozir. po dogovoru. Nastop službe 1. februarja ali po dogovoru.

Prošnje z opisom dosežanj službovanja dostavite uprav. odboru podjetja najkasneje do 31. januarja 1958.

● V VSAKO HIŠO

● DOLENJSKI LIST!

Revolucionarno valovanje na Dolenjskem pod vplivom Oktobrske revolucije

Franček Jaje

Ko so orožniki zajeli skupino »zelen-cev« na Oštercu nad Kostanjevico, so se ostale skupine brž zbrale na Oštrcu. For-mirala se je četa upornikov, ki je šela blizu 100 moč. Večina je bila oborožena z vilami in kosami, nekateri pa so imeli puške.

Uporni kmetje so odšli v Orehovec, kjer se jim je pridružilo še nekaj ljudi, in nato krenili do kostanjevškega gradu, kjer je bilo okrajno sodišče z zapor. Na zahtevo upornikov je sodnik dr. Lozar moral odpreti zapore, da so jih uporniki pregledali. Vse zapornike so spustili in naglani domov.

Ker v sodnih zaporih niso našli svojih zaprtih tovarišev, so odhli v Kostanje-vico. Tam so obkolili in napadli žandar-merijsko postajo. Ker so bili orožniki o nameravanem napadu obveščeni, so are-tirane kmete iz zapora v pritličje odvedli v prvo nadstropje, jih dobro zvezali in čakali na napad. Po skoraj enourni borbi so se uporniki morali umakniti, ker jim je zmanjkalo municije.

Po napadu se je uporniška četa zopet razšla. Nekaterе skupine so se zadrževale v Gorjancih, nekateri pa so se skrivali okrog doma. Skoraj vse so orožniki kma-lu polovili. Vojne obveznike so poslali v

vojaški zapor v Ljubljano, ostale pa v Novo mesto. (Po podatkih Janeza Jereleta iz Karelč.)

Kljub ponesrečenemu uporu in nasilju je leta 1920 kar 125 kmetov v nekdanjih občinah Podbočje in Kostanjevica glas-ovalo za socializem.

VRENJE PO BELI KRAJINI

Prve dni novembra 1918 se je po Beli krajini razširila vznemirljiva vest, da se s Hrvaške bliža »zeleni kader«, ki povsod ropa in celo mori. Ta alarmantna govorica je kot blisk švigala po belokranjskih va-seh od Kolpe do Semic in sejala med ljudi neverjetno paniko. Zenske so hitele, da bi napekle čimveč kruha, starejši možje in otroci pa so skrivali živež, obleko in živino. Vse se je pripravljalo na beg...

Odmev tega preplaha je prišel celo do Ljubljane. »Slovenski narod« je 9. novem-bra 1918 objavil obširno poročilo, da je »zeleni kader« že na Dolenjskem. Po ve-steh iz Bele krajine je »zeleni kader« 6. novembra prekorčel Kolpo in ogrožal Ko-stelj in Poljansko dolino. Kolpo je preko-račila predhodnica 500 moč, za njo pa se je bližala glavlna 1000 moč. Zaradi tega je »Slovenski narod« zahteval, da je treba nujno vzpostaviti močne straže v črno-maljskem okraju, hkrati pa naj bi narodna

vlada v Ljubljani preskrbela amnestijo za člane »zelenega kadra«.

Čeprav so na Hrvaškem res bile šte-vilne močne skupine »zelenega kadra«, ni nobena vdrla v Belo krajino. »Slovenski narod« je 12. novembra moral objaviti de-manti orožniškega poveljstva v Ljubljani, da je po uradnih poročilih iz Crnomlja netočna vest o prihodu »zelenega kadra« preko Kolpe.

Namesto »zelenega kadra« so tedaj pri-hajali v belokranjske vasi domači možje in fantje, ki so se vračali z vojske. Ti izmučeni povratniki so bili sedaj čisto dru-gačni ljudje z drugačnimi nazori kot nek-daj, ko jih je cesar klical pod orožje.

V Semicu so Ivan Malnarč iz Mladice, Anton Drgan, ki se je kasneje izselil v Argentino in tam umrl, ter drugi nezado-voljni povratniki prve dni novembra 1918 napadli žandarmerijsko postajo in razgnali žandarje. Nato so se spravili na županstvo v Semicu. Odstavili so osvojenega kle-rikalnega župana Jakoba Pluta, ki se je zatem nekaj časa moral celo skrivati pred razjarjenimi ljudmi. Namesto Pluta je na-to županske posle vodil podžupan Jože Mi-helič, ki so ga ljudje priznavali za žu-pana, ker je bil nekaj časa tudi v vojski. (Po podatkih A. Hoenigsmanna, dr. L. Mi-heliča in L. Bukovca.)

Semiški klerikalni in liberalni veljaki so bili vznemirjeni. Zato so 17. novembra 1918 ustanovili skupen politični odbor. Semiški kaplan Anzelm Pollak je šel nato celo na sestanek liberalcev. (Dopis Val. Učaka 4. XII. 1918, škof. arhiv. v Lj.)

Liberalci so 7. in 8. decembra 1918 pri-redili več shodov po Beli krajini: v Dra-gatušu, Crnomlju, Metliki in Semicu, na katerih je nastopal metliški rojak dr. Fuks iz Ljubljane. Čeprav je »Slovenski narod« o drugih shodih hitro in obširno poročal, je o turneji po Beli krajini šele 11. decem-bra 1918 objavil kratko notico, da so bili vsi shodi zelo dobro obiskani, toda »sploh se opaža, da so nekateri bolj boljševo navdahnjeni elementi v Beli krajini.«

V nedeljo 8. decembra ob 3 popoldne se je v veliki loži gostilne Bukovec v Semicu zbrala precejšnja množica. Ko je hotel nastopiti liberalni govornik dr. Fuks, ki so ga mnogi dobro poznali, mu zborovalci niso pustili do besede. Očitni so mu, da jih je med vojsko v 17. polku v Judenburgu nemško ogovarjal, jih ni hotel poznati in je bil še strožji kot nemški oficirji. Prerekanje se je brž spremenilo v splošno kričanje. Zato je dr. Fuks s polnimi ušesi ostrih očitkov in groženj čez kake pol ure zapustil shod. (A. Hoenigsmann.)

Kasneje so

Manj besed - pa več dela

Razgovor v BELTU

(Prenos s 1. strani)
ni denarja, za gostovanja tujih pa se vedno najde.
Tudi glede odnosa podjetja ROG do Industrije perila glede stavbe na Glavnem trgu, podatki niso bili povsem točni.
»ROG« je zahteval le manjše prostore za skladišča kot pogoj, da prepušči stavbo Industriji perila. Dejansko je bila stavba pet let brez gospodarja, šele potem pa je bila z odločbo Predsedstva vlade dodeljena ROGU.

Nagla rast MOTOMONTAŽE

Na kritiko je odgovoril delegat Motomontaže, ki je poudaril, da pri njih pač plačujejo delavce po storilnosti in kakovosti. Menil je, da je treba do delovnega mesta plačati. Kolektiv Motomontaže se za odlikuje z globoko socialistično zavestjo do skupnosti in do delavca. Storitelnost so izredno dvignili. Hkrati ko so povečali plače delavcem so znižali cene avtomobilov. Dokaz, kako so dvignili storilnost in prizadevanost vsakega posameznika. Podjetje je bilo ustanovljeno septembra 1955, sedaj za zaposluje že 320 delavcev. Sposobni so, da izdelujejo karoserije za avtomobile znatno ceneje kot druga podjetja. V delo so sprejeli tudi stare borce, ki so jih drugod odpustili. Geslo kolektiva je skrb za povečanje proizvodnje in skrb za ljudi.

V nadaljnji razpravi so delegati obravnavali še stanje v kmetijstvu, položaj v kmetijskih združenjih, govorili so o obrti, o delavskem samoupravljanju, o nepravilnem zaposlevanju kmetijskih strokovnjakov, ki bi morali biti čim bližje proizvodnji, ne pa sedeti v pisarnah v mestu, dalje o problemih državnih posestev, o premajhnem izkoriščanju sredstev za dvig kmetijske proizvodnje, o kaj sibihih začetkih socialističnih odnosov na vasi, o nepra-

vilnostih pri odkupih (posredništvu) in še nekaterih problemih, ki jih je več kot dovolj, ki pa jih morajo komunisti poznati in dajati pobudo za pravilno reševanje. Razprava je dokazala, da komunisti te probleme poznajo.

Veliko besed, a malo dejanj

Sekretar okrajnega komiteja ZKS Jože Borštnar je poudaril, da je novomeška občina lahko ponosna na dosežene uspehe v preteklih letih. Dotaknil se je med drugim tudi novomeškega trga in menil, da o tem že dolgo razpravljamo, nitičar pa ni bilo storjenega, da bi se to izboljšalo. Med ljudmi bi bilo mnogo manj kufinč, če bi bilo več sestankov SZDL, na katerih bi se pogovorili o številnih problemih. V trgovini žal velikokrat manjka poslovne morale in socialistične zavesti. Nesporazume med podjetji bi lahko rešili z neposrednim stikom komunistov podjetij.

Na koncu je povzela besedo organizacijski sekretar CK Slovenije tovariša Vida Tomšič, ki je med drugim izrazilo zadovoljstvo, da se gospodarstvo v občini tako naglo razvija. Razumljivo je, da se pri takem skoku porajajo številni problemi. Ni lahko večerajšnjega kmeta prekusiti v upravljalca socialističnega podjetja. Razvoj podjetij prinaša s seboj probleme stanovanj in drugih komunalnih naprav pa tudi socialne probleme. Vse to je treba reševati, čeprav imamo v take namene zelo malo sredstev. Zato pa zahteva enotnost komunistov in gledanje na stvari iz širšega, jugoslovanskega stališča.

Ni prav, da eno podjetje podcenjuje drugo. Podjetja imajo različne pogoje, zato tudi ni mogoče uporabljati »uravnolovke« pri plačevanju. Pogrešala je razprave o delu občine. Podjetja so del komunite, tu pa ni videti povezave. Občina je or-

ganizator proizvodnje in posrednik. V okviru občine je treba reševati probleme. Moramo imeti občinski plan in občinsko politiko za reševanje problemov. Moramo biti nosilci enotnih interesov delovnih ljudi. To pa moramo doseči ne z discipliniranostjo komunistov, pač pa z zavestnim prepričanjem.

Tovariša Vida je tudi poudarila, da je stvar glede kmetijstva ključna. »Vidim veliko besed in malo dejanj. Delo za dvig kmetijstva je za razpoloženo kmetov. Sedaj ni več čas za branje člankov o naprednem kmetijstvu, pač pa čas za konkretno delo. Treba je imeti načrte za delo in ne samo besede« je dejala med ostalimi. V razpravi se je dotaknila

tudi sprejemanja novih članov v vrste komunistov in omenila preveliko ozkost pri tem. Socialni sestav in številčno stanje komunistov v občini nista razveseljiva. Na koncu pa je tovariša Vida med drugim še poudarila, da je standard pri nas tak kakršna je produktivnost. Komunisti pa morajo biti produktivni in strojni ključavnice, morajo biti marksisti-ekonomisti in ne pridigarji. Priporočila je več razprav na sestankih aktivov komunistov.

Poročila in razprave o delu občinskega ljudskega odbora, analize zadnjih volitev in v tej zvezi napotil za bodoče delo, so pogrešali na konferenci tudi številni delegati.

»Naši proizvodi se vse bolj uveljavljajo na domačem in inozemskem trgu. Trudimo se za čim boljše kvaliteto, čeprav nismo dobili še nobene reklamacije. Mnogi kupci se pohvalno izražajo o naših proizvodih, naročil imamo pa čedalje več.« je pripovedoval France Kočvar, ki je v Beltu zaposlen pri kontroli proizvodnje. Kot vester in poštvovalni strojni ključavnice je vzel vsem članom kolektiva. Ker je član upravnega odbora, je povedal nekaj tudi o delavskem samoupravljanju v tovarni.

»Delavski svet je dal že vrsto pomembnih predlogov za izboljšanje dela v tovarni. Pri izpolnjevanju tovarne in načina nagrajevanja so ravno predlogi delavskega sveta veliki pripomočki. Zdi se mi samo,

da imamo v delavskem svetu in v upravnem odboru premalo mladih moči...
»Ali sodelujete tudi pri življenju izven tovarne?«
»Seveda, saj sem član zbora proizvajalcev pri občini, v KUD pa sem pri igralški družini. Mladinskih funkcij imam celo vrsto in zdaj sem na sestanku v tej zdi v oni vasi in domov se vračam pozno v noč. Pa ne bom odnehal...«

J.S.

Ponedeljkov živilski trg

Ze nekaj let nazaj ne pomnijo ženske, da bi bil sredi januarja živilski trg takrat založen z zelenjavo kot letos. Zima brez snega je tudi takrat omogočala, da je bil 20. januarja trg poln vsega. Prodajali so: jajca po 15 din, jabolka na kilogram po 100 din, za škodelico smetane so zahtevali 60 do 70 din, za krožnik regrata 20 din, za krožnik radiča 25 din, za krožnik motovila 20 dinarjev, za merico kisle repe ali zelja 25 din, za šopek peteršilja 10 do 15 din, za venec čebule okoli 100 din, za »firki« orehove 130 din, za liter mleka 32 din, za liter silovke 600 din, za korenino hrena 20 din, za kolobar masla 100 din, za palčico surovega masla 10 dinarjev.

Vedno več stojnice zasedajo prodajalci volnenih izdelkov. Dolgo časa sta bila le dva ali trije, sedaj pa jih je že cela vrsta. Tudi lončari pridno obiskujejo novomeški trg.

Meso ima kar stalno ceno; govedino prodajajo po 260 din, golodino po 320 in svinino po 380 din. Na sejmščiji je bilo toliko kupcev, da so od 835 pripravljenih prašičev prodali kar 809 repov. Manjše, od 6 do 16 tednov stare, so prodali od 5.000 do 7.000 din, večje, od 3 do 6 mesecev stare, pa od 7.000 do 25.000 din.

02!... prometna nesreča

Mastna in mokra cesta je mlaskaje spremljala ponedeljkov jutranji vrvež na novomeškem Glavnem trgu. Vozovi, kolesarji, avtomobili, pešci... Pred Fototehniko pri mostu je zdajci obupno zakrčila neka ženska, ljudje so se zdržnili, kot bi jih zblojlo v hrbtnici...

»Krik sem zaslišal, ko sem bil pred občno,« je pripovedoval miličnik, »toda še predno sem prišel do avtobusa in kamiona na spodnjem koncu trga, se je tam zbrala velika gruča strastnih radovednežev, ki me sploh zraven niso pustili...«

Ljudje so pravzaprav čudni. Gospa, ki je na pločniku »omedlela«, je v naslednjem trenutku »divje« rinila v gnečo okrog žrtve:

»Poglejte koliko krvi... strašno... dajte no malo prostora, da bo še otrok kaj videl...!«

Da bi pa kdo skočil 300 metrov daleč v Zdravstveni dom po zdravnika... bogosvarju, koliko bi pa zamudili!

»Da le more biti miličnik tako surov! Kako naganja ljudi in otroke... nesramnost!«

Medtem hodijo po sledovih, ugotavljajo kdo je kriv in se zaburjajo:

»Saj ves teden ne bom spala. Poglejte samo ta blede obraz... kje se pa zdravnik obraža?«

Tako je pri vseh nesrečah, težjih in manjših. Promet iz dneva v dan narašča, čeprav se tega premalo zavedamo. Samo v preteklem letu je bilo v našem okraju na novo registriranih 171 motornih vozil ali 40 odstotkov vsega voznega parka. Tako ni čudno, da se je število prometnih nesreč od 117 v letu 1956 dvignilo na 195 v letu 1957. Sorazmerno s tem se je tudi število smrtnih žrtev povišalo od 6 na 10. Materialna škoda znaša več kot 11 milijonov, brez računa za čas, ko so stala vozila v popravilu — s čimer se škoda poveča za trikrat!

»Ljudje, še posebno pešci, so vse premalo seznanjeni s prometnimi predpisi. Prava pokora pa so kolesarji in mopedisti. Samo drugih je pri nas več kot sto petdeset. Zahtevajo, da se jih na cesti, in celo na avtocesti, smatra kot druga motorna vozila, o registraciji in prometnih predpisih pa nečejo nič slišati,« nas je seznanil s prometnimi težavami v Novem mestu, tovariš Darko Prijatelj, šef prometnega oddelka pri Tajnistvu za notranje zadeve.

»Največ nesreč je na državni cesti prvega reda med Trebnjem in Novim mestom,« je nadaljeval, »kjer je tudi cestišče z ve-

likimi vzponi in hudimi ovinkami nekaj krivo. Šoferji pa tega ne upoštevajo, večkrat preobremeni vozilo in navzlic nepoznavanju poti prehitro vozijo, še posebno pri srečanju in prehitovanju. Najbolj so nepravilni vozniki iz Srbije...«

Precej so zmanjšali odstotek nesreč z rednimi in strojnimi tehničnimi pregledi vozil. Komisija je odklonila skoraj eno tretjino avtomobilov in podjetja so bila primorana svoj voznik park obnoviti ali pa izpolniti z novimi vozovi.

»Vinjenost, kot vzrok nesreče se je pri poklicnih šoferjih od leta 1956 zmanjšala, pri amaterjih in voznikih vprega pa se je precej povečala, predvsem v mesecu oktobru, ko je zavrela prva šmarnica... Sploh je disciplina pri amaterjih slaba in bo treba na izpitih še strožje ravnati.«

Letos nameravajo organizirati posebne prometne seminarje v okviru različnih društev, še posebno pa pri šolski mladini, ki je za prometno vzgojo najbolj dovzetna.

»Hm, z nekaterimi šoferji ni nobenih težav,« razlaga mali prometnik — tabornik Marjan. »Negledajo, četi velik ali majhen, samo, da pravilno usmerjaš. Neki tovarnjak je celo ustavil, ker se nisem takoj znašel. Mimo sta privozila tudi dva tuja avtomobila. Brez začudenja sta počakala, dokler ju nisem pustil dalje.«

Tovariš Prijatelj je pripomnil:

»Prometni tečaj z najmanjšimi taborniki — medvedki in čebelicami — je zelo uspel. Najboljše tečajnike smo tudi nagradili: smeli so praktično usmerjati promet, ob koncu tečaja pa so prejeli še lepa knjižna darila. Po šolah v okraju smo imeli 53 predavanj s skupno 12.000 poslušalci. Zanimiv način podajanja in diafilmi so dosegli svoj namen še posebno na šolah ob prometnih cestah.«

Prve referate za koristnike cest bo prometni oddelk organiziral v Novem mestu in Crnomlju. Namenjeni bodo predvsem mopedistom in ostalim voznikom, ki jih je sedaj v okraju približno 1200, ne more škoditi. Registriranih imajo 670 motornih vozil. Samo v preteklem letu so bila nabavljena 104 motorna kolesa. Od novonabavljenih vozil jih je polovica last privatnikov. Leta 1959 bo zaradi točnejše evidence izvedena nova registracija motornih vozil z enotnim znakom za vsak okraj.

»Vsi koristniki cest se morajo zavedati, da je varnost na cesti odvisna od discipline, s katero bodo upoštevali prometne predpise. Treba se bo navaditi na prihajajočo motorizacijo, saj se zanimajo za nabavo motornih vozil celo kmetje. Naš prometni oddelk se trudi, da bi nesreče čim bolj omejili, potrudili pa se bodo morali tudi pešci in vozniki, saj gre za njihov denar in življenje,« je zaključil pogovor tovariš Prijatelj.

Na cesti pred Fototehniko je

Razglas okrajne volilne komisije

DOLOČITEV OBMOČIJ ZBOROV VOLIVCEV IN ŠTEVILA DELEGATOV ZA KANDIDATSKO KONFERENCO — DOPOLNITEV RAZGLASA

Z ozirom na ugotovitve, da so posamezni občinski ljudski odbori zmanjšali število zborov volivcev za kandidiranje poslancev za volitve v republiko in zvezo ljudskih skupin, kar je v nasprotju z določili zakonov o volitvah ljudskih poslancev, pošiljamo dopolnitev razglasa o določitvi območij zborov volivcev in delegatov za kandidatske konference.

Ker predlog OBLO ni zajel vseh

območij volilnih enot, določenih za občinske volitve, naroča okrajna volilna komisija občinskim ljudskim odborom, da skličejo zbere volivcev v spodaj navedenih krajih. Območja za zbere volivcev (kolikor se ti ne ujemajo z razglasom OVK) naj se dopolnijo tako, kot so določene volilne enote za občinske volitve, vendar morajo biti zbori volivcev sklicani v vseh tu navedenih naseljih.

KMETJSKA SKUPINA (EN OKRAJ)

Gosp. org., ki skliče zbor volivcev	Število delegatov za proziv.	Zvezni zbor	Republ. zbor
1. KZ Črnomelj	783	2	1
2. KZ Adlešiči	489	1	1
3. KZ Dragatuš	730	2	1
4. KZ Stari trg	216	1	1
5. KZ Vinica	404	1	1
6. KZ Podbočje	435	1	1
7. KZ Kostanjevica	735	2	1
8. Prekopa	348	1	1
9. KZ Metlika	934	2	1
10. KZ Gradac	629	2	1
11. KZ Suhor	259	1	1
12. KZ Radovica	179	1	1
13. KZ Mirna	380	1	1
14. KZ Sentrupert	595	1	1
15. KZ Mokronog	279	1	1
16. KZ Trebnje	407	1	1
17. KZ Novo mesto	874	2	1
18. KZ Bircna vas	936	1	1
19. KZ Smihel	147	1	1
20. KZ Smarjeta	377	1	1
21. KZ Otočec	254	1	1
22. KZ Brunsce	657	1	1
23. KZ Stopeče	523	1	1
24. KZ Podgrad	365	1	1
25. KZ Mirna	542	1	1
26. KZ Črešnjevec	179	1	1
27. KZ Semič	302	1	1
28. KZ Streklevec	216	1	1
29. KGP — obrat Crmošnjice	59	1	1
30. KZ Straža	338	1	1
31. KZ Dolenske Toplice	474	1	1
32. KZ Uršna sela	240	1	1
33. KZ Sentjerne	1.249	3	2
34. KZ Skočjan	851	2	1
35. KZ Dobrič	754	2	1
36. KZ Sentlovenec	809	2	1
37. KZ Trebnje	647	2	1
38. KZ Velika Loka	228	1	1
39. KZ Hinje	566	1	1
40. KZ Dvor	799	2	1
41. KZ Sela Sumberk	258	1	1
42. KZ Žužemberk	528	1	1
	23.819	55	43

Zbori volivcev v občini Mokronog

V občini Mokronog so zbori volivcev po vseh volilnih enotah po programu. Dosedaj je zbor moral preložiti le v

Iz avtobusa je padla

Med potniki, ki so se 21. decembra lani peljali z avtobusom iz Novega mesta proti Sentjerneju, je bila tudi 52 letna Marija Trampe iz Gomile. Avtobus je bil nabito poln. Med vožnjo se odprla vrata in Tramptova je padla na cesto. Pri tem je dobila precej poškodb in so jo morali prepeljati v novomeško bolnišnico.

Hrastovci, ker ljudje o zboru niso bili pravilno obveščeni. Na vseh zborskih se poleg delegatov skani, dočim so razprave toliko za kandidatske konference volijo tudi krajevni odbori. Na splošno so zbori povprečno obilno bogate. Naši ljudje se zanimajo ne le za gospodarjenje v občini, marveč jih zanima tudi naša zunanja in notranja politika ter gospodarjenje v vsej državi. Predvsem pa se rado vedno vprašujejo o načinu delovanja kmetijske proizvodnje ter o raznih komunalnih delih, ki bi jih bilo treba izvršiti.

V petek zvečer so se na Ajdovcu pomenili volivci

Iz petih naselij se je v petek zvečer zbralo v šoli na Ajdovcu kakih 45 gospodarjev in gospodinj na prvi letošnji zbor volivcev. Pogovorili so se o bližnjih volitvah ljudskih poslancev. Pomen in način volitev sta obrazložila najprej matičar Berkopec in predsednik OZZ Viktor Zupančič, potem so pa volivci izbrali svoja delegata za kandidacijski konferenci. Na konferenci v Dol. Toplicah bo

zastopal Ajdovčane Stefan Iskra, v Novem mestu pa Anton Urbančič. Ljudje so se tudi pomenili o kandidatih za nove volitve. Naročili so izvoljenima delegatoma, da naj glasujeta na konferencah za tale dva kandidata: Viktorja Zupančiča za republiški zbor, Niko Belopavličić pa naj bi kandidiral za zvezni zbor. Z dosedanjim javnim delom obeh tovaršev so ljudje v Suhi krajini zadovoljni in ju zato želijo za kandidata.

Po izvolitvi delegatov se je razpletel živahen pogovor o elektrifikaciji Ajdovca. Ljudje imajo že skoraj v vseh hišah notranje napeljave, stikala in senčalnike pod stropi. Manjka pa daljnovod in transformator, čeprav imajo za slednjega pripravljeno že opeko in stroj. Dasi so dobili dovoljenja za večji količini lesa, ki naj bi ga prodali zadrugi, ta pa bi izkupilček vložila v elektrifikacijo, ni pregleda, kako je s tem lesom. Vse premalo se ljudje sami brigajo, da bi zbrali osnovna sredstva za novo luč. Pomoč skupnosti bo seveda sledila domači pripravljenosti za napredek. Zato so okrepili elektrifikacijski odbor in mu naročili, da uredi vprašanje poseka in odkup tega lesa. Izvolili so še nov šolski odbor in se pomenili o članih za nov krajevni odbor. Ljudje so pohvalili delovodjo Vidmarja, ki gradi skupino deklet in mladincev pot od Ajdovca proti Brezovi Rebrbi.

Tg

Naše delo mora biti povsod vidno

Kakor smo že poročali, je bila v nedeljo dopoldne občinska konferenca ZKS v Sentjerneju. Konferenca so se kot gostje udeležili predsednik OBLO tovariš Dodo Majzelj, član okrajnega komiteja ZKS tov. Martin Zupelj in član CK ZKS tov. Niko Silih.

O delu ZKS v Sentjerneju je poročal sekretar občinskega komiteja Simončič Ludvik. V svojem poročilu je analiziral uspehe in obremen pokazal na pomanjkljivosti pri delu v preteklih dveh letih. Iz poročila je bilo razvidno, da se naše kmetijske zdruge še vedno izgubljajo v raznih nekmetijskih dejavnostih in pozabljajo pri tem na svojo osnovno nalogo — posredovanje med družbo in posameznikom. Pri članih upravnih odborov se glede raznih nekmetijskih dejavnosti zdruge pojavljajo še precej konservativni nazor. Ko gre za pridobitev strokovnega kadra, ki ga bodo zdruge nujno potrebovala, se slišijo razne opazke: »Kdo jih bo pa plačal?« in »Mi jih ne potrebujemo.« Dolžnost članov ZK je, da te in podobne parole najostreje zavračajo. Naša občina je pretežno kmetijska, zato moramo kmetijstvu posvetiti mnogo več pozornosti kot doslej. Mlada industrijska podjetja »Telekomunikacije«, »Podgorje« in Cevčarstvo so se dobro utrdila in

se lepo razvijajo. Pri pregledu političnega stanja pa je tov. sekretar ugotovil, da so naše množične organizacije številčno dovolj močne, da pa se njihovega dela ne vidi, kar so nam pokazale tudi minule volitve v občinske odbore.

V razpravljanju je sodelovalo mnogo članov. Vsi so se strinjali, da članom ZK manjka osnovna ideološka izobrazba in poznavanje statuta. Zato je naloga osnovnih organizacij, da postavijo to vprašanje na prvo mesto. V osnovni organizaciji ZK v Sentjerneju so se vprašanja ideološke izobrazbe članstva lotili odločneje kot v ostalih organizacijah. V tej organizaciji so organizirali vrsto predavanj. Razpravljali pa so tudi o reformi šolstva in o socialistični preobrazbi vasi. Imeli so redne tedenske študijske sestance. Mnogo govora je bilo tudi o mladini. Mladini posvečamo premalo pažnje, čeprav se zavedamo, da bodo novi člani ZK izšli prav iz mladinskih vrst. Tudi o šolskih vprašanjih je bilo precej govora. V Sentjerneju je problem šolskih prostorov tako pereč, da mu skoraj ni primerljave. Odločneje se bo treba lotiti graditve novega šolskega poslopja, ker drugače sploh ne bo mogoče preiti na osemletko, da o reformi šolstva sploh ne govorimo. Nekaj di-

skutantov je dopolnilo referat o kmetijskih vprašanjih in predlagalo, da moramo vsi pomagati zadrugi pri njeni akciji za saditev hmelja in hibridne koruske.

V razpravo sta posegla nato tovariša Zugelj in Silih. Tov. Zugelj je poudaril, da moramo članke ZK presojati bolj humano. Gledati je treba na to, da vsak človek greši. Dogajati se ne sme, da članke izključujemo za vsako malenkost. Potrebno jih je sicer primerno kaznovati, pri tem jim pa povedati, kako naj svoje napake odklonijo. Tov. Silih se je dotaknil družbenega upravljanja in razširitve naše organizacije. Tudi on je dejal, da mora ZK zajemati svoje članke iz vrst mladine. Mladina je polna energije, zato bo lahko izkoristila to energijo v koristne namene. Nove članke je treba hitreje pridobivati; ali ni žalostno, da se je število članov ZK povečalo v poslednjih dveh letih samo za dvajset, ko na drugi strani vemo, da imajo dovolj sposobnih in zavednih ljudi, ki bi zaslužili, da postanejo člani naše organizacije.

Po razpravi so izvolili enajst članski občinski komite, ki bo moral pomanjkljivosti odpraviti in tako še bolj utrditi vpliv naše organizacije.

SC.

Iz skupnega žepa

»Sestnajst poškodovanih stebričkov, šest snežnih kolov, tri železniški prehodni znaki, štiri krajevalne table in deset opozorilnih znakov na cesti 1501 med Smihelom in Skrljancami — skupna škoda 17.990 dinarjev...«

17.990 dinarjev iz našega skupnega žepa po zaslugi pilane skupine divjakov in tropa nezvestih občestnih otroki. Znaki so ob cestah postavljeni zato, da vozniki motornih vozil opozarjajo na nevarnosti cestišča, ki je še posebno težko za tulce. Signal, kakršnega zahtevajo današnji prometni predpisi, stane 2500 dinarjev, na kar seveda tisti, ki namerno uničujejo opozorilne znake, ne pomislijo. Ne zavedajo se, da moramo teh 2500 dinarjev plačati mi vsi in da ima njihovo hujšostjo za posledico lahko veliko materialno škodo in človeške žrtve.

Prometna vzgoja mora zajeti tudi otroke, ki iz nagilnosti ruvajo in razmetavajo ob cestah postavljene snežne kole ter mečejo kamenje v ostale znake. Dolžnost prosvetnih delavcev je, da otroke s kratkimi prpadvanji seznanijo s pomembnostjo prometnih znakov in jim razložijo kakšne nesreče se s takim nepremišljenim dejanjem lahko povzročijo.

Ljudska milica je že izsledila tiste, ki so na odseku ceste med Smihelom in Skrljancami razkazovali svojo moč na prometnih znakih. Storiteli bodo morali povrniti škodo cestni upravi.

VOLILNI OKRAJ NOVO MESTO I

Gospodarska organizacija, ki je zadolžena, da skliče zbor volivcev	Število proizv.	Število delegatov za zvezni zbor	Republ. zbor
		Industrijska skupina	
1. Rudnik Kanizarica	234	1	2
2. Belt Crnomelj	190	1	2
3. Begrad Crnomelj	85	1	1
4. Splošno trg podjetje	98	1	1
5. Mizarstva zdruge	205	1	2
6. »Zora« Crnomelj	204	1	2
7. »Belsad«	78	1	1
8. DGP Grosuplje, obrat Vinica	110	1	1
9. »Beti« Metlika			
10. Pionir — obrat Metlika			
11. Upravni odbor KZ Metlika			
12. Pododbor obrtne zbornice Metlika			
13. Telekomunikacije Semič	110	1	1
14. Kremen Novo mesto — obrat Gradac	101	1	1
15. KGP — obrat Crmošnjice	62	1	1
16. Mizarstvo podjetje Semič	29	1	1
17. Pododbor obrtne zbornice	72	1	1
18. Opekarna Zalog	50	1	1
19. Novoles — obrat Straža	102	1	1
20. Podjetje za popravilo voz	69	1	1
21. KGP — obrat Straža	89	1	1
22. Avtopromet »Gorjanci«	113	1	1
23. »Bor« Dolenske Toplice	80	1	1
24. »Novoles« — obrat Soteska	64	1	1
25. KGP — obrat Poljane	87	1	1
26. Pododbor obrtne zbornice Straža	131	1	1
27. Pododbor obrtne zbornice za vsa obrtna podjetja in delavnice, trgovine, gostinstvo in privatne obrtnike na območju bivše občine Žužemberk	100	1	1
28. Mizarstvo Dvor	80	1	1

Razstava kolin v Metliki

Smo sredi zime in ne mine dan, da se ne bi v ranem jutru razlegalo cviljenje prašičev kot znamenje, da imajo v tej ali oni hiši domači praznik. Na tisoče in tisoče prašičev pokoljejo pozorni domači kmeti ljudje in ob takih priložnostih se izkažejo domači mesarji. Ali se res izkažejo? Ali je res njihova mesarska spretnost, ki se navadno ne razlikuje od tiste njihovih pračotov pred sto in dve sto leti, še zmerom dobra tudi v današnjem času?

Pred sto leti so naši ljudje še orali z lesenim drevesom, zdaj orajo traktorji ali vsaj železni plugi. Cela vrsta strojev je olajšala kmetu delo. Premnogi uporabljajo umetna gnojila, škropiva, sejejo izbrane sorte žita, obnavljajo vinograde in še in še. Skratka: napredek je viden. Pri klanju prašičev pa je navadno še zmerom kot pred sto leti. Domači praznik, kolina, piščica, pojedina na veliko in nemalo jih je, ki že prvi, drugi dan z veselimi sosedi in znanci pospravijo v žetode tudi po pol prašiča. Potem pa je že poletje, če ne še prej, prazna shramba. Prav kot pravi pregovor: enkrat po volčje, drugič po pasje.

Da tudi tu pokažejo našim ljudem pravo pot, zadnja leta osrednji Zavod za napredek gospodinjstva in okrajni gospodinjstveni centri močno propagirajo klanje in kolinjenje na sodoben način. Prav zato se je tudi Kmetijsko-gospodinjstva šola na Vinomeru, ki vzgaja belokranjska dekleta v sodobne gospodinjke, odločila, da na posebni razstavi pokaže sodobno izdelavo kolin.

Zanimiva razstava je bila odprta v nedeljo 12. januarja v pisarni Trsnice in drevnice v Metliki.

Ze na prvi mizi, na kateri je bila razstavljena potrebna posoda, orodje, čiste krpe, suhe špile, zobobretne in vse ostalo, kar je potrebno za pripravo klobasa (riž, kaša, jecmen, dišave itd.), je bilo poudarjeno, da je snaga tudi pri klanju prašiča pol zdravja. Predvsem naj naša ljudje zaklanega prašiča otero, ne pa palijo ali garajo, saj si s prodajo kože, ki ima malo hranilne vrednosti, delno že pokrijejo stroške za izdelavo kolin. Nadaljnje pravilo sodobnega klanja je, da gospodinja

ŠENTVID PRI STIČNI

Ploden obračun dela je podalo svojimi članom in ostalim udeležencem letnega občnega zbora Avtomoto društva Šentvid pri Stični, 12. januarja. Na območju domače občine ima društvo še 7 avtomoto krožkov, šteje pa 220 članov. O delu društva smo pisali tudi v našem listu med letom.

Po poročilu predsednika društva Jožeta Kristofa o delu v preteklem letu ter po razpravi o poročilu in drugih zadevah društva so sprejeli načrt dela za leto. To bo predvsem nadaljevanje dosedanjega dela, to je izobraževanje novih in starih vozačev motornih vozil, vzgoja ljudi, zlasti šolske mladine v prometni disciplini, ocenjevalne hitrostne vožnje za člane in drugo. Letos bodo priredili tudi strokovni tečaj za vozače-traktoriste, za kar imajo že potreben traktor.

J.P.

Priznanje za uspeli nastop

Z akademije TVD Partizan v Novem mestu

Telovadno društvo Partizan v Novem mestu je priredilo v soboto 11. januarja zvečer tradicionalno akademijo na odru DLP. Od svoje ustanovitve mora Partizan v Novem mestu gostovati ker nima na razpolago lastnega doma. Res je, da je bilo v zadnjih letih na Loku zgrajenih več športnih naprav. Tem pa še vedno manjka matični dom za telovadno vlogo z vsemi potrebnimi napravami (gardiob, kopalnico, prostori za treninge v primeru slabega vremena) in končno velika telovadna dvorana, ki bi omogočila kakovostno in obsežno izobraževanje mlade šole. Vse to manjka, kar je posledica pomanjkanja sredstev. Vsi vseh potrebni stroški, ki se vedno bolj vključujejo v vrste športnikov in telovadcev, pa higiensko urejen prostor, v katerem si bodo zdravi, je utrjevali ne pa kvantit, kot se to godi sedaj v telovadnici osnovne šole. Ta je zaradi presenečenja in morda včasih tudi zaradi nezainteresiranosti odgovornih ljudi večkrat v tako nehygieničnem stanju, da bi sanitarna inšpekcija prepovedala njeno uporabo, dokler se ne spravi v red.

Kdor pozna te težke okoliščine, v katerih se vadijo številni telovadni oddelki z okoli 250 mladimi, je bil ob izvedbi letošnje telovadne akademije prijetno presenečen. Mladina je nastopila v okusno izdelanih krožjih, ki so bili posebno ljubki pri ženski dec. Povezala je vedrino in sproščenost v nastopu pa tudi tehnično izveščanje v vseh celih preveliki smisel. V vseh točkah je bilo čutili vestno pripravo, v zadnjih dveh celo izredno izveščanost, kot jo vidimo le redko v Novem mestu. Še skoraj do zadnjega kotička napolnilo dvorano, je spravila v dobro razpoloženje ziva špila, ki se je ob zvokih orkestra DLP pod taktirko ravnatelja Glasbene šole tov. Sproca odgnila na okusno okrašenem odru. Vseh nastopajočih je bilo nad sto.

Ing. Zetjaj je v kratkem nagovoru omenil težave, v katerih se razvija delo Partizana, ker nima lastnega telovadnega doma. Kljub

čim več izdelkov prihrani za kasnejši čas s tem, da naredi jetrno pasteto, da vložijo pečenko v mast, klobase prav tako v mast ali v olje itd. Važno je tudi, da črevo mast cvre zase, ker ima poseben duh.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko obiskovalci videli, da moramo poleti dati meso v zračne platene vreče, da ga obvarujemo pred mrčme.

Obiskovalci so se lahko seznanili s pravilnimi imeni posameznih kosov mesa, ki so bili hkrati opremljeni z nasveti, zakaj se ti kosi najbolj porabijo. Nadalje so lahko

Ivo Pirkovič.

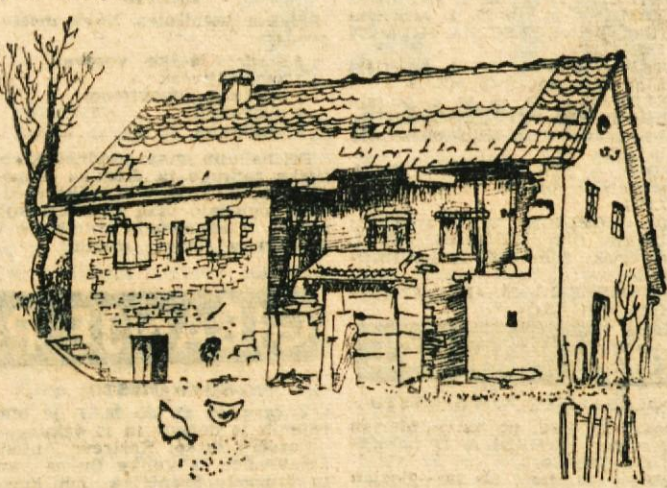
Kako je umrla cesarska cesta

Težke okovane »parizjarje« z železnimi osmi so vpeljali v Napoleonovih časih pri nas Francozi. V naših starih zapuščinskih inventarjih beremo, da smo poznali prej pri nas le slabo in tudi se ni okovane vozove z lesenimi osmi. Kot nekdanji Rimljani in kot osvajači sploh, so tudi Francozi storili mnogo za izboljšanje naših cest, ki so jih vzdrževali deloma še s tlakom. Dobra prometna pota so hoteli imeti pri nas zlasti, da bi jim odprla živahno trgovino z Orientom, od koder so prihajali skozi Ilirijo na Severno Italijo in Južno Francijo težki tovori bombaža, volne, tobaka, živalskih kož in takrat modnih novejnih peres. Poleg ceste iz Trsta na Sisek so začeli Francozi uporabljati tudi prastaro vodno pot po Savi, ob kateri nam najdeni sledovi — okorno bronasto orožje, kakršno so vhiteli Ahajci pred Trojo — pričajo, da je služila človeku vsaj že iz Jazonovih časov pred tremi tisočletji.

Flosarji so dobili poplavo svoje življenja, znameniti dolenski tovorniki na Trst in Sisek se ne Tridina se jih je spomnil s kratko, bliskovito pripombo: »Krmar je hudčev valpet. Ko je moral hudič zapustiti svet, si je postavil za namestnika krmarja. V krmu plešejo pivci, na strehi pa hudič. Vrabec se veseli in prosu, hudič pa v krmu. (Taka psovke so se rodile gotovo pred začetkom parobrodov in železnice, ko je šla živa trgovina iz Turškega in Hrvaškega na Novo

mesto v Ljubljano in Trst in se je živel v grajskih in sploh v voznikih krmah in beznicah jako svobodno in razuzdano. (VII. knj. str. 357.)

Tridina ni imel čisto prav, ko si je 29. maja 1870 zapisal v svojo beležnico: »Vozarje. Vozna koristi edino Sentjernejece«, četudi so bili zares prav Sentjernejece znani konjerejci in tovarniki na trgovski cesti. Ze pred domala sto štiridesetimi leti je priredil pieterski kozdar in poznejši znameniti izumitelj ladijskega vijaka Josip Ressel na cesarski cesti (sam jo imenuje Rennstrasse — dirkalno cesto) od Sentjerneja do Grobelj ali morda do Prekopa prve konjske dirke, ki so budile ljubezen domačinov za lažje in urnejšega potovanja.

Bogdan Borčić: Nekdanja gostilna Korman na Malem Slatniku

ga konja, v katerem se je mešala vroča kri arabskih in morda ogrsko-mongolskih živali s hladnejšo krvjo prastarega domačega konja, težkega poročana, ki je služil tudi v teh krajih človeku že za Ilirov, Kelto in Rimljanov.

Od petindvajsetih upravičenec gorenje gmanje — Sentjerneje je štel tedaj vsega 68 ognjišč — samo dva nista imela v

Trdinovih časih svojih konj. Po opravljenih poljskih delih so šli konjerejci vozariti, »da bi si z zaslužkom jemali v zakup travnike, plačevali druge izdatke v gospodarstvu in si kaj zaslužili. In če jim ni včasih tudi nič ostalo, so bili vsaj konji do prihodnjega dela na polju preskrbljeni« — najdemo zapisano v domačem arhivu Sentjernejece Antona Hrovata, ki je bil štiri leta župan in se je tudi sam poskušal rešiti z vozarjenjem in pripravljanjem na cesarski cesti.

Ze zgraditve Južne železnice je bila udarec gospodarstvu krajev ob veliki trgovski poti Sisek-Trst. Anton Hrovat je pred letom 1862 zapisal v neki uradni pritožbi:

»Sedaj pa je zavoljo železnice z Zidanega mosta na Ljubljano dobila trgovina drugo smer. Vrh tega bo kmalu

Kdo ima srečko?

Ker se ni nihče oglašil s srečko zahodnonemške loterije, ki je zadela pol milijona nemških mark, čeprav so čakali celih šest tednov, je denar dobila loterija. Brez srečke so se oglašili trije ljudje. Eden je baje srečko v raztresenosti raztrgal, drugi jo je po pomoti vrget v ogenj, tretjemu pa je srečko požrl pes. Seveda denarja niso dobili.

Rešitev noveletne nagradne križanke

V zadnji številki pomotoma nismo objavili tudi rešitve noveletne nagradne križanke; reševalce prosimo, da ne ljubijo pomotoma, ki je nastala zaradi izgubljenega rokopaša v tiskarni, oprostijo.

- Vodoravno: 1. Slonim, 6. Straža, 12. radost, 17. teren, 18. kapiklirati, 20. par, 21. Anam, 22. popisovati, 23. pete, 24. niti, 25. Boris, 26. ono, 27. karo, 28. vzgriz, 30. postaven, 37. satir, 38. Arih, 39. kase, 40. reket, 42. leče, 43. naj, 44. Zupančič, 46. rep, 47. (Jenko) Davorin, 48. kipi, 49. novec, 51. ne, 52. porog, 53. opomin, 55. balin, 58. pomiritev, 61. heroji, 62. igrav, 64. relativ, 66. učena, 67. prostak, 68. natoči.
- Navpično: 1. Stanovanje, 2. Leningrad, 3. oratorij, 4. nemi, 5. in, 6. SAP, 7. tri, 8. ris, 9. ako, 10. živ, 11. ara, 12. rti, 13. A(nton) Ingo, 14. operator, 15. satirčen, 16. tresorepec, 18. ko, 19. At, 23. pokal, 29. ih, 30. papiga, 31. oca, 32. sen, 33. ari, 34. več, 35. ekonom, 36. netopir, 39. kuponci, 41. tovar, 44. žirija, 45. nemila, 48. kolon, 50. citat, 52. pare, 54. neto, 55. Beč, 56. tir, 57. Igo, 58. pat, 59. ova, 60. Vič, 61. HU, 63. RS, 65. vi.

- NAROČAJTE
- IN SIRITE
- DOLENJSKI LIST!

SIROMAKI

Jože Dular: ZAPISKI STAREGA GROBARJA

»Stric, tele besede vas pa lahko veljajo internacija,« se je pačil in se priseljeno smejal. »Na izlet vas lahko pošljemo zato. Na izlet za bodočo žico... Saj razumete, striček!«

Potlej si je popravi kapo, prav nesramno pomežiknil in izginil čez vrh.

Res, držalo bo, kar mi je o njem včeraj rekel Lukovec: »Janez,« je dejal, »Filipa se pa le izogibljaj. Ta človek je ves pasji, samo glavo ima svinjsko!«

Ne, ni se varno pokazati na cesto.

Zadnjič so ustrelili nekega kmeta z Drganjih sel. Čez šestdeset let je že imel. Vračal se je z njive, pa so vojaki kar na lepem pričeli streljati vanj. Ves dan je potlej ubiti ležal na poti in šele zvečer so se vaščani upali ponj.

Danes pa smo zvedeli, da so vojaki na Gradišču ubili šestnajstletnega pastirja. Sedel je za grmovjem in ko se je dvignil, da zavrne kravo, ki je šila v koruzo, je laški mitraljezec spustil vanj rafal.

Včeraj zvečer so iz vojaških barak spet odpeljali nekega fanta in ga pri farovškem kozolcu ustrelili. Eni pravijo, da je ubiti doma s Sel. drugi pa, da je Sodičev z Mraševega. Naj že bo kdorkoli, žalostno je, da se laška podivjanost tako krvavo znaša nad našimi ljudmi.

Križaveje hiše ni več. Ni več poda, ne kašče, ne svinjakov. Ti laški tolovaji so vse požgali do tal. In tudi Križavejevih ni več.

Tri dni že nisem nič zapisal v te papirje. Nisem mogel. Preveč grozno je zdaj v naši vasi. Razen Križavejv so Lahi požgali hišo še Peharčku, Oblaku in Skebetu. Baje so njihovi fantje pri partizanih in, ker se do petnajstega julija niso vrnili iz hoste, so se tako maščevali nad domačini.

Pri Križavejih so ravno mlatili pšenico, ko so zapropotali vojaški kamioni pred hišo. V hipu sta bila hiša in pod okolišana. Vzeli so gospodarja, gospodinj in tri hčere, vse ukenili in strpali na kamion. Niti toliko jim niso dovolili, da bi se umili in preoblekli.

Potlej se je pričelo ropanje. Vse so zvlekli na kamione in vozove: opravo, posteljnino, posode, radio, živalni stroj, žito, sode, pobite prašiče, podavljeno perutnino... Oba konja in krave so privezali zadaj. Potem so po sobah in v kašči polili z bencinom in vse zažgali. Pod, poln sena, je brez bencina gorel ko bakla.

Ko je videl gorečo domačijo, so se staremu Križaju po zaprašnem, od mlačve umazanem obrazu udre solze, potlej pa je padel v nezavest.

Odgnali so jih v Novo mesto in naprej v internacijo. Mogoče bodo starega še ustrelili.

Ubogi ljudje!

Slišal sem, da je Cvirnov Filip, ta pasja duša, takrat, ko so Lahi požgali hiše v naši vasi, pritekel k laškemu višjemu oficirju in vplil:

»Se tistole hišo, Doblarjevo, zažgite! Njihov je tudi šel v partizane!«

Doblarci se je potem komaj posrečilo prepričati oficirja in vojake, da je njen mož v Ljubljani. Sami so mu izstavili propustnico.

Danes vojaki s krampi in drogovji rušijo razvaline Križaveje, Oblake in Skebetove hiše, kolikor jih je ostalo po požaru. Pravijo, da jih bodo zravljali z zemljo. Večje kamne vozijo proč. Menda bodo z njimi zidali nove bunkerje.

Ko je šel davi Makovčev fant odpirat zatvornico pri mlinskem kolesu, je našel na grabljah mrtvega Talijana. Moral je biti že več dni v vodi, ker je bil ves nabuhel. S kopačo ga je prevrnil čez jezo. »Naj se še malo okopije,« je rekel, ko ga je sunil po vodi.

Krščanski človek bi mrtvaka potegnili na suho in ga pokopal. Vendar se prav nič ne čudim našim ljudem. S kakršno mero Lahi merijo, s tako se jim bo odmerilo. Ko bi se jim le kaj kmalu!

Tisti kuštravi tenente, ki je vsak dan čepel pri Cvirnovi Magdi, je nekam prestavljen. Baje gre na rusko fronto.

Magda joče kot obsedena, stari Cvirni, katerega družina bi morala biti za vzgled vsej vasi, pa kolno ko Turek. Pa je tudi čas jokati in kleti: Magda pričakuje otroka.

V vinogradih pod Srebotnikom so včeraj zajeli in potolčki nekega partizana in partizanko. Z Lahi so bili tudi beli, sicer se Jakičev z Zavrtinac ne bi danes hvalili po Toplicah:

»Če bi radi meso,« se je smejal, »kar v Stražo pojedite. Tam smo včeraj dva zaklali!«

V torek popoldne so za mrtvašnico Lahi ustrelili nekega čevljarja. Na sebi je imel samo hlače in srajco. Se čevlje so mu pobrali, razbojniki laški, preden so ga postavili pred zid.

Z Matijem sva ubogo žrtev še isti večer pokopala.

Več kot 1 milijon članov

Zanimivi so statistični podatki, ki kažejo napredek v množičnosti v športnih in telesnovzgojnih organizacijah. V letu 1937. Medtem ko je bilo v letu 1936 včlanjenih v navedenih organizacijah v Jugoslaviji okoli 900 tisoč članov, je v letu 1937 ta številka narasla na milijon oziroma še nekaj več. Največji prirastek so dosegli pri Partizanu, kjer se je doletanjim 250.000 članom pridružio še 50.000 novih, v športnih organizacijah pa je bil prirastek 10.000, tako da sedaj športna zveza Jugoslavije vključuje preko 250.000 športnikov. Pogledimo, koliko članov so imele ob koncu leta 1937 še ostale telesnovzgojne organizacije: Stralska zveza 200.000, Planinska 100.000, Letalska zveza 40.000 članov.

Med športnimi zvezami so največji vzpov v množičnosti zabeležili rokometaši, ki so v letu 1937 pridobili 9.700 novih članov, dalje keglaši 4.800, plavalci 3.700, smučarji 3.000, tenisaši 1.900 novih članov itd. Zanimivo bo navesti, koliko članov vključujejo posamezne športne zveze ob koncu lanskega leta: Nogometna zveza Jugoslavije 88.500, Avto-moto zveza 48.000, Smučarska zveza in Keglaška zveza po 24.000, Rokometna zveza 22.500, Odbojkaška zveza 15.400, Namiznoteniška zveza in Pivalna zveza po 8.500, Atletika zveza 6.600 itd. Najmanjše število članov ima do sedaj Rugby zveza s 528 člani.

F. M.

NEKAJ OKROGLIH

BABICA IN VNUK

Sivolasa babica poučuje vnuka: »Tonček, če boš priden, boš šel v nebo, če boš poreden, pa v pekel.«

»Kakšen pa moram biti, da bi lahko šel v kino?«

JASNO MU JE

Obotlenemu pinskemu bratcu je zdravnik zabičal, da mora piti samo mleko, če hoče še ozdraviti. Čez nekaj časa po taki brezalkoholni dieti pa potroži prisliljeni treznosti svoji ženi: »No, sedaj mi je pa jasno, zakaj dojenčki po vseh dan jokajo!«

V DVOMU

Mama naroči hčerki: »Če te bo poskušal poljubiti, glej, da mu tega neпустиš!«

»Kaj pa, če ne bo poskušal, mama?«

PO DESETIH LETIH

Ob desetletnici poroke vpraša žena moža: »Kako je pravzaprav prišlo do tega, da si se zaljubili vame?«

»Aha,« zadovoljno zabrunda mož, »sedaj se že ti čudiš!«

SVETLO SILVESTROVANJE

»No, kako si preživela silvestrovo v domu svojega zaročenca?«

»Krasno, ljuba moja: vso noč ni bilo toka!«

SUMLJIVO

O, Fridolin, stari prijatelj, kam pa ti?«

»V živalski vrt.«

»Imenitno! Tudi mene boš našel tam.«

Halo!

Huda sem

da veš, dragi, ker se do danes nisi poslal najine celoletne naročnine za DOLENJSKI LIST!

Mar si pozabil na novoletno nagradno žrebanje

In na bogata darila? Saj veš, da bi bila s Tomosovim COLIBRIJEM, s šivalnim strojem MIRNA, s sobno garnituro, kamgarnom, sodčkom cvička, s premogom, čevlji, perilom ali s katerimkoli drugim darilom lahko še bolj srečna kot sva zdaj! Torej, še danes nakaži najino naročnino za leto 1938!

Dhan Gopal Mukherjee

SLON

KARI

21. V istem času je Kari doživel še nekaj drugega: vzlet sem ga s seboj v mesto. Pred tem potovanjem smo ga polkusili vzgojiti, da bi mirno prenašal pse in opice; medtem ko je večina slonov prevržena, da bi se za pse zmenila, je tudi nekaj takih, ki jih lajež tako razburja, da začne pse preganjati. Ker smo vedeli, da je med našo vasio in mestom veliko selišče, smo pred odhodom v mesto hoteli Karija navaditi na pse, kajti prav nič nas ni mikalo, da bi delal po poti vse mogoče ovirke in preganjal pse, ki bi ga dražili.

22. Karija smo vzgajali tako, da smo ga gnali skozi neznane vasi. V prvi vasi, v katero smo prišli, ni bilo psov. Brž ko pa smo prišli iz vasi, smo zaslišali strašno renčanje in še preden smo se zavedeli, nas je že obkrožila tropa divjih psov. Od vseh strani so lajali vanj, da se je začel sukati v krogu. Nenadoma smo zaslišali oglušljivo ječanje in videli, kako vsa množica mučilec beži. Kari je enemu izmed psov stopil na hrbet in ga zmečkal, kar je druge tako prestrašilo, da so pokazali poto. Poslej ni Karija pasji lajež nikoli več spravil iz ravnotežja.

23. Zdalj, ko je bil ravnodušen do psov, smo ga skušali navaditi na opice. Znano je, da so opice grde neugnanke, ki ob vsaki priložnosti katero zagodejo. Jaz sem imel majhno opico, ljubljeno, ki ji je bilo ime Kop. Imela je rdeč obraz in rumenorjavo dlako. Ta ni nikoli prišla v Karijevo bližino in Kariju ni nikdar šinilo v glavo, da bi se približal opici. Kadar smo kam potovali, mi je sedela na ramni, in na poti skozi bazarje, kamor prihajajo na trg mangrove slive in drugo sadje, je bilo zelo težko brzdati Karijo, da ni uganjala nerodnosti.

24. V Indiji so vse stvari razstavljene na prostem; mangrove slive imajo na trgu v kosarah, ki so v obliki majhnih gora naložene druga vrh druge; kupi pomaranč pa so videti kot žareče skale. In nekega dne, ko smo potovali skozi eno takih bazarskih ulic in je vonj po sadju postajal močnejši, sem popolnoma pozabil, da nosim opico na rami. Skočila je z rame, stekla naravnost k pomarančam, vzela sadež in se z njim bliskovito spravila na varno. To je razburilo vse bazar. Obmetavali so jo s kamenjem in preganjali od drevesa do drevesa, dokler jim ni ušla.